



Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.341.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 17444 Pana Posła Franciszka Sterczewskiego, w sprawie opóźnień w wypłatach świadczenia 800+ dla uchodźczyń z Ukrainy, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Informuję, że zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci¹ oraz ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa² świadczenie wychowawcze przysługuje obywatelom Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z agresją Moskwy na terytorium tego państwa po 23 lutego 2022 r., jeżeli:

- nadano im PESEL z oznaczeniem statusu cudzoziemca „UKR” (tzw. rejestr SPEC PESEL);
- umieszczono ich w rejestrze pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku ze zbrojną agresją Moskwy na terytorium ich państwa, prowadzonym przez Komendanta Głównego Straży Granicznej, o którym mowa w art. 3 ust 3 tego aktu.

Na podstawie art. 26 ust. 3 ww. ustawy, w przypadku świadczeń przysługujących na dziecko, również ono musi zostać wpisane do rejestru. W odniesieniu do świadczeniobiorców, którzy przybyli z Ukrainy uciekając przed wojną ZUS jest zobowiązany do weryfikacji ich uprawnień do świadczenia wychowawczego w oparciu o ww. rejestry.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń na rzecz rodziny dla cudzoziemców oraz o warunkach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa³ (dalej jako „ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy”), w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci⁴ w art. 1 po ust. 2 dodaje się ust. 2a-2g⁵

Na podstawie art. 14 ww. aktu przepisy ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym nowelizacją, mają zastosowanie przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego na okres, który rozpocznie się 1 czerwca 2026 r. W sprawach dotyczących świadczenia

¹ Dz. U. z 2026 r. poz. 508

² Dz. U. z 2025 r. poz. 337

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1301

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1576 oraz z 2025 r. poz. 619

⁵ „Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. c-f, za dany miesiąc, jeżeli były aktywne zawodowo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc”. „2b. Jeżeli osoby, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. c-f, nie były aktywne zawodowo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miesiącu poprzedzającym dany miesiąc, o którym mowa w ust. 2a, ale w tym miesiącu podlegały ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 24 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.5)), nabywają prawo do świadczenia wychowawczego: 1) na okres 3 miesięcy albo 2) na okres 6 miesięcy, jeżeli spełniają pozostałe warunki do świadczenia wychowawczego na troje lub więcej dzieci.”

wychowawczego za okresy, które rozpoczęły się przed 1 czerwca 2026 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przepisy art. 1 ust. 2 lit. c-f ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. dotyczą cudzoziemców przebywających na terytorium RP na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, posiadających kartę pobytu lub przebywających w Polsce na podstawie wizy krajowej. Regulacje te nie dotyczą obywateli Ukrainy przebywających na terytorium RP na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie stosuje zatem przepisu art. 14 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń w postępowaniach o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego obywatelom posiadającym status UKR.

Natomiast, w myśl art. 10 ust. 13 pkt b ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń, w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, wprowadza się następujące zmiany: w art. 26 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b (1a: „Świadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przysługuje, jeżeli wnioskodawca spełnia warunki, o których mowa w art. 1 ust. 2a lub 2b ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci”).

Zgodnie z art. 22 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń, przepisy art. 26 ust. 1 pkt 2 i ust. 3bd ustawy zmienianej art. 10, w brzmieniu nadanym tym aktem, stosuje się przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego na okres, który rozpoczął się 1 czerwca 2025 r. W sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego za okresy, które rozpoczęły się przed 1 czerwca 2025 r., stosuje się natomiast przepisy dotychczasowe.

Ponadto, na podstawie art. 23 ust. 1 i 2 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń, prawo do świadczeń, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w jego dotychczasowym brzmieniu przysługuje do 31 stycznia 2026 r. Osoby pobierające świadczenie, o którym mowa w ust. 1 mogą, od 1 lutego 2026 r., złożyć wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wskazanego w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń.

Wskazane przepisy dotyczą obywateli Ukrainy przebywających na terytorium RP na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Oznacza to, że na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń, prawo do świadczeń wychowawczych przyznanych obywatelom Ukrainy posiadającym status UKR na okres od 1 czerwca 2025 r. do 31 maja 2026 r. wygaśnie 31 stycznia 2026 r. Jeżeli osoby, które je utraciły chcą to prawo ponownie uzyskać, muszą, na podstawie art. 23 ust. 2 ww. ustawy, zawnioskować o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego na okres świadczeniowy 2025/2026.

Po nowelizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, obywateli Ukrainy przebywających w Polsce na podstawie statusu UKR zobowiązano, od 1 lutego 2026 r., do powtórnego złożenia wniosków o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego na okres świadczeniowy 2025/2026.

W okresie świadczeniowym trwającym od 1 czerwca 2025 r. do 31 maja 2026 r. przyznawanie prawa do świadczeń dla obywateli Ukrainy za okres od 1 czerwca 2025 r. do 31 stycznia 2026 r. wymagało badania legalności pobytu w Polsce i uczęszczania dziecka do placówki edukacyjnej w polskim systemie oświaty. Przyznawanie prawa do świadczeń od 1

lutego 2026 r. do 31 maja 2026 r. wymaga dodatkowo badania aktywności zawodowej obywatela Ukrainy.

Wnioski o przyznanie prawa do świadczeń rozpatrywane są przez pracowników Centrum Obsługi Świadczeń dla Rodzin w Białymstoku przy pomocy systemu informatycznego ZUS, który wspomaga obsługę świadczeń dla rodzin.

Należy przy tym podkreślić, że konieczność obsługi nowych wniosków składanych przez obywateli Ukrainy stanowi dodatkowy, nowy obowiązek nałożony na pracowników Centrum Obsługi Świadczeń dla Rodzin.

Zgodnie z art. 21 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, od 1 lutego 2026 r. przyjmowane są wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na nowy okres świadczeniowy 2026/2027. Wnioski te składane są przez obywateli polskich i wszystkich cudzoziemców (nie tylko obywateli Ukrainy), których od nowego okresu świadczeniowego dotyczy konieczność badania aktywności zawodowej. Wnioski te należało obsłużyć w ustawowym terminie do 30 czerwca 2026 r. zgodnie z art. 21 ust. 4 ww. ustawy.

Ww. warunki przysługiwania świadczenia wychowawczego obywatelom Ukrainy będącym uchodźcami wojennymi, w tym warunek aktywności zawodowej, obowiązuje także od 5 marca 2026 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁶.

Poniżej przekazuję dane, zgodnie ze stanem na 1 czerwca 2026 r., dotyczące obywateli Ukrainy będących uchodźcami wojennymi, którzy wnioskowali o świadczenie wychowawcze po 31 stycznia 2026 r. w ramach okresu świadczeniowego 2025/2026 oraz objętych ustawą z dnia 12 września 2025 r., która wprowadziła obowiązek badania aktywności zawodowej cudzoziemca przy ubieganiu się o świadczenie za okresy po 1 lutego 2026 r.

Co do liczby dzieci na wnioskach złożonych po 1 lutego 2026 r. informuję, że odnotowano wpływ 97,2 tys. wniosków na 140,9 tys. dzieci. Po odjęciu powtarzających się par wnioskodawca-dziecko pozostało 123,3 tys. postępowań. Rozpatrzeniem wniosku zakończono 93,1 tys. postępowań. Istnieje kilka przyczyn skierowania spraw do przeprowadzenia postępowania. Dotyczy to przypadków, w których wymagają one:

- wyjaśnienia spełnienia warunków przez rodzica (opieka faktyczna, koordynacja, zamieszkanie w Polsce itp.), wnioskodawca nie ma potwierdzonej aktywności zawodowej,
- przeprowadzenia postępowania w zakresie legalnego pobytu w Polsce,
- postępowania w związku ze złożeniem dodatkowych dokumentów przy wniosku,
- wyjaśnienia spełnienia warunków przez dziecko (uczęszczanie do placówki oświatowej, potwierdzenie daty urodzenia itp.).

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

⁶ Dz.U. z 2026 r., poz. 203